

INGLIZ-TILINI O'QITISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

Utambetova Arzayim Kalmurzaevna

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Annotation: *The role and the effective usage of innovative technologies in teaching English are considered in this article. The Internet links, which are effectively used during the lessons, are also shown here. The effective use of Innovative technologies, such as computers, the Internet, multimedia resources in the educational process is the only way to show the quality of education.*

Keywords: *innovative technologies, multimedia, Internet links, electronic resources, learning environment, motivation.*

Аннотация: *В данной статье рассматриваются роль и эффективное применение инновационных технологий в обучении английскому языку, также указаны ссылки на интернет-ресурсы, эффективно применяемые на уроках. Эффективное использование инновационных технологий, таких как компьютеры, Интернет, мультимедийные ресурсы в образовательном процессе – единственный способ показать качество образования.*

Ключевые слова: *инновационные технологий, мультимедиа, интернет ссылки, электронные ресурсы, обучающая среда, мотивация.*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalarning o'rni va ulardan samarali foydalanish masalalari ko'rib chiqiladi, shuningdek, darsda samarali foydalaniladigan Internet manbalariga havolalar taqdim etiladi. O'quv jarayonida kompyuter, internet, multimedia resurslari kabi innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish ta'lim sifatini ko'rsatishning yagona yo'li hisoblanadi.*

Kalit so'zlar: *innovatsion texnologiyalar, multimedia, internet aloqalari, elektron resurslar, o'quv muhiti, motivatsiya.*

Kompyuter hayotimizga kirib kelganiga bir necha yil bo'ldi va biz endi zamonaviy darsni axborot texnologiyalarisiz tasavvur qilmaymiz. AKT o'quvchilarning qiziqishini oshirish va vizual-majoziy tafakkurni rivojlantirishda ajralmas vositaga aylanadi. O'quv jarayonida AKTdan foydalanish o'quvchilarning kognitiv, intellektual va mustaqil faoliyatini faollashtirish imkoniyatiga ega ekanligini hamma tushundi. Axborot texnologiyalari o'quv ishlarining shakllari va usullarini sezilarli darajada o'zgartirish imkonini beradi. Ta'lim tizimida AKTni ikki turga bo'lish mumkin: texnik vositalar (kompyuter, printer, skaner, kamera, videokamera, audio va video magnitafon va boshqalar) va dasturiy ta'minot (elektron darsliklar, simulyatorlar, test muhiti, axborot saytlari, qidiruv tizimlari). Internet va boshqalar). Jamiyat taraqqiyotining hozirgi bosqichida O'zbekistonda ta'lim mazmunini yangilash chet

tillarini o'qitishni tashkil etishdagi innovatsion jarayonlar bilan bog'liq emas. Shuning uchun zamonaviy o'qituvchining asosiy maqsadi - tinglovchilarning o'quv faoliyatini tashkil etishning maqsadga optimal javob beradigan usullari va shakllarini tanlashdir. So'nggi yillarda maktablarda yangi axborot texnologiyalaridan foydalanish tobora ortib bormoqda. Chet tillarni o'qitishning asosiy maqsadi maktab o'quvchilarining kommunikativ madaniyatini shakllantirish va rivojlantirish bo'lganligi sababli, chet tilini amaliy o'zlashtirishga o'rgatish, kompyuter texnologiyalari, internet resurslaridan foydalanish o'qitishda eng yaxshi yondashuv hisoblanadi.

Raqamli texnologiya hayot, shakllanish va ta'lim sharoitlarini o'zgartirdi. Atrofda hamma narsa o'zgaradi va shunga mos ravishda o'rganishga bo'lgan munosabat ham o'zgarishi kerak. Zamonaviy umumta'lim maktabida ta'lim mazmuni bir tomonlama bo'lib qolmoqda; ob'ektiv yondashuvga asoslangan davlat standartlari ma'naviy jihatdan eskirgan. Ko'pgina zamonaviy o'qituvchilar talabaniy individualligiga qaratilgan malakali yondashuvning yo'qligiga ishora qilmoqdalar. Maktabdagi ta'lim o'quvchilarga hayot yo'lini, qiziqishlari va istiqbollari tanlashda aniq ifodalangan ijobiy turtki bermaydi. Hozir XXI asrda xalqaro ta'limning roli ortib bormoqda. O'z madaniyatini yuksaltirish, rivojlanish va oldinga intilish asrimiz va yosh davlatimizning hayotiy talabidir. Zamon bilan hamnafas bo'lish uchun chet tillarini o'rganish ham xuddi shunday hayotiy zaruratdir. Bugungi kunda ingliz tilini bilish o'zining keng ma'lumotlar oqimi va innovatsiyalari bilan katta global dunyoga deraza ochadi. Hozirgi vaqtda kompyuter har bir insonning samarali yordamchisi va ajralmas qismi bo'lib, u o'qitish sifati va nazorat samaradorligini oshirish imkonini beradi. Hozirgi vaqtda o'quv jarayonida kompyuterlardan foydalanish juda muhim. O'quv jarayonida kompyuter taqdimotlaridan foydalanishga e'tibor qaratmoqchiman. Taqdimotlardan foydalanish har bir o'qituvchiga o'quvchilar tomonidan o'quv materialini o'zlashtirishni jadallashtirish va darslarni kompyuter ekranidan katta devorga o'rnatilgan ekran yoki shaxsiy kompyuterga slayd-plyonkalarni proyeksiyalovchi oddiy doskadan foydalanish o'rniga sifat jihatidan yangi bosqichda olib borish imkonini beradi. noutbuk) har bir talaba uchun. Rangli ishlab chiqilgan taqdimotlar (animatsiya effektlaridan foydalangan holda, matn, diagramma, grafik, chizma shaklida) vizual materiallardan foydalanish muammosini hal qiladi. Misol uchun, agar siz ilgari rasmlarni doskaga kesib qo'ygan bo'lsangiz, endi siz Internet yordamida rasmlarni topishingiz va ularni darhol slaydga joylashtirishingiz mumkin. Agar rasmlar ko'p bo'lsa, unda bir nechta slaydlar yarating. Yangi material bilan tanishish darslarida quyidagi o'quv dasturlaridan foydalanish mumkin: fonetika, artikulyatsiya, ritmik intonatsiyani talaffuz qilish ko'nikmalarini o'rgatishda, talabalarning ingliz tilini o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshirishda "Professor Xiggins" dasturi katta yordam beradi. Ingliz tili aksentsiz» Interfaol kurs» Round-up (noshir Pearson Education Limited, Longman), turli darajadagi bir nechta disklardan iborat bo'lib, grammatikani o'rganish va tuzatishda katta yordam beradi. Mashqlar grammatik

mavzularga ko'ra tuzilgan. Kursning afzalliklari kompyuterda ularning javoblarini tekshirish va topshiriqlarning natijalarini umumlashtirish qobiliyatidir. "Way Ahead" interaktiv kursi (Macmillan nashriyoti) - bu kursning olti darajasi mavjud, shu jumladan o'yinlar, krossvordlar, grammatik va leksik materiallarni o'yin shaklida tuzatish uchun qiziqarli mashqlar. Qiziqarli va hayajonli dasturning ovozi va grafik dizayni. Til laboratoriyasida har xil turdagi o'quv dasturlari bo'lgan disklar mavjud. Bu o'quv jarayoniga muhim va keng qamrovli qo'shimcha hisoblanadi. Ta'lim dasturlari grammatika va lug'at uchun ko'plab mashqlarni o'z ichiga oladi. Ushbu dasturlardan foydalanish juda oson, kompyuterda minimal bilim kerak, bu talabalar guruhi bilan ishlashda juda muhimdir. Modullarga bo'lingan barcha sinflar uchun materiallar mavjud, ammo ularning mazmuni juda oddiy va juda aniq emas. Endi ingliz tilini o'rgatish uchun internetdan foydalanish masalasiga o'tamiz. Chet tilida muloqot qilishni o'rgatish uchun siz materialni o'rganishni rag'batlantiradigan va adekvat xulq-atvorni rivojlantiradigan haqiqiy hayotiy vaziyatlarni yaratishingiz kerak. Endi hamma Internet keng axborot imkoniyatlariga va undan kam bo'lmagan ta'sirchan xizmatlarga ega ekanligini tushunadi. Internetga qanday munosabatda bo'lishimizdan qat'iy nazar, biz butun dunyo bo'ylab tarmoq zamonaviy voqelikning ajralmas qismiga aylanganini tan olishimiz kerak. Ko'pgina talabalar uzoq vaqtdan beri Internetning barcha afzalliklarini qadrlashadi va uning xizmatlaridan o'z ta'lim jarayonida faol foydalanadilar, o'qituvchilar uchun esa bu dunyo tarmog'ining maydoni asosan noma'lum, notanish va ma'lum darajada qo'rqinchli bo'lib qolmoqda. Internet qanday yordam berishi mumkinligi biz uni didaktik vazifalarni hal qilishda qanday ishlatishimizga bog'liq. Bugungi kunda har bir zamonaviy o'qituvchi global Internet resurslaridan keng foydalanmoqda. Xabarlarini tayyorlashda talabalar musiqa tinglashlari va ko'pincha fotosuratlarini ko'rishlari kerak bo'lsa, ko'plab ma'lumotlarni filtrladilar. Talabalar uchun bunday topshiriqlar darsga tayyorgarlik bosqichidan foydalanishi mumkin, masalan, loyiha usuli bilan birgalikda, talabalarga bilim va ko'nikmalarini amalda qo'llash imkonini beradi. Bu tadqiqotni tashkil etish va kognitiv faoliyat shakllaridan biri bo'lib, unda guruh faoliyati muvaffaqiyatli amalga oshiriladi, bu chet tilini o'rganish uchun motivatsiyani oshirishga imkon beradi. Bunday ish jarayonining markazida o'z fikrini erkin ifodalash va chet el nutqidan amaliy foydalanish imkoniyatiga ega talabaning o'zi turadi.

Shunday qilib, dars jarayonida AKTdan foydalanmasdan zamonaviy ingliz tili darslarini tasavvur qilish qiyin. Ulardan foydalanish o'quv jarayonining ko'lamini kengaytiradi, uning amaliy yo'nalishini oshiradi. Ingliz tili darsida AKT va internet resurslaridan foydalanish butun uslubiy, pedagogik va psixologik tamoyillarni to'liqroq amalga oshirish imkonini beradi. Ingliz tili o'quv dasturlarida kompyuterlardan foydalanish kommunikativ muammolarni hal qilish samaradorligini oshiradi, o'quvchilarning nutq faoliyatining turli turlarini rivojlantiradi va talabalarning darsda chet tili faoliyatini o'rganishga barqaror motivatsiyasini shakllantiradi. 21-asrda

jamiyat kundalik muloqotda ham, kasbiy sohada ham ingliz tilini amaliy bilish talablarini yanada oshirmoqda. Axborot hajmi o'sib bormoqda va ko'pincha uni uzatish, saqlash va qayta ishlashning odatiy usullari samarasiz. Axborot texnologiyalaridan foydalanish kompyuterning bilim olish vositasi sifatidagi ulkan imkoniyatlarini ochib beradi. Ammo shuni unutmasligimiz kerakki, multimedia texnologiyalaridan foydalanish o'qituvchisiz sezilarli pedagogik samara bera olmaydi, chunki bu texnologiyalar faqat o'qitish usullaridir. O'quv jarayonidagi kompyuter mexanik o'qituvchi emas, uning o'qituvchilik faoliyati imkoniyatlarini oshiruvchi va kengaytiruvchi vositadir.

REFERENCES:

Bekmuratova U. B. "Ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish" mavzusida referat. Toshkent — 2012 yil Otaboeva, M. R. Chet tilini o'qitishda zamonaviy innovatsion texnologiyalaridan foydalanish va uning samaradorligi /

M. R. Otaboeva. — Tekst: neposredstvennyy, elektronnyy // Molodoy uchenyy. — 2017. — № 4.2 (138.2). — S. 36-37. — URL: <https://moluch.ru/archive/138/39058/> (data obrasheniya:27.04.2020) N.

Q. Xatamova, M.N.Mirzayeva. "Ingliz tili darslarida qo'llaniladigan interfaol usullar"(uslubiy qo'llanma), Navoiy, 2006, 40 bet.

M. Xoldorova, N. Fayziyeva, F. Rixsittilayeva. "Chet tilini o'qitishda yordamchi vositalardan foydalanish". Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU, 2005.

O'.Hoshimov, I. Yoqubov. "Ingliz tili o'qitish metodikasi" (o'quv qo'llanma) Toshkent:"Sharq" nashriyoti, 2003.

Davies, P., & Pears, E. (2011). Success in English Teaching: A complete introduction to teaching English. Oxford University Press, p. 63.

Ter-Minasova, S.G. (2008). Yazyk i mezhkul'turnaya kommunikatsiya: Ucheb. posobie [Language and Cross-Cultural Communication: Teaching Aid]. Moscow: Word.